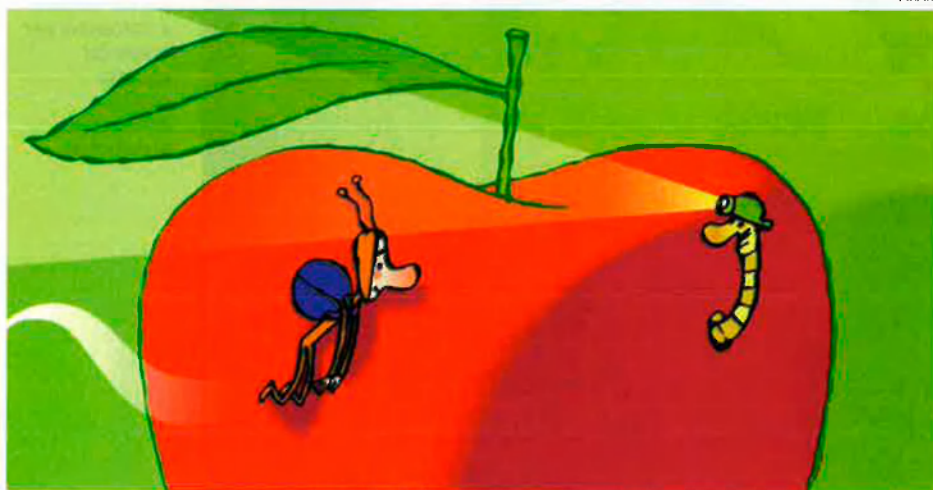

El cromosoma més divertit

ARXIU

Les aventures de les Tres Bessones –obra de Roser Capdevila i la productora Cromosoma– ja arriba a 130 països. Llluny d’adormir-se en l’èxit, l’empresa catalana obre ara nous projectes i nous camps dins l’animació.

Dalt, una imatge de Miniman, una sèrie que Cromosoma està preparant. A sota, les Tres Bessones, una sèrie catalana d’animació que ja ha arribat a 130 països.

Molt enrere queda l’època en què la productora Cromosoma, creada per l’Oriol Ivern, es dedicava a fer programes d’humor com *Supertick*, concursos com *La caixa sàvia*, o programes de debat com *Dotze sense pietat*. A partir del 1993 entra en el món arriscat de les telesèries de dibuixos animats amb un producte prou solvent, *Les Tres Bessones*, obra de la il·lustradora Roser Capdevila. “Les històries de les Bessones –explica l’autora– van sorgir cap a l’any 1983, i narraven les peripècies de tres nenes: la Teresa (vestida de rosa), l’Helena (de verd) i l’Anna (de blau), inspirades en les meves filles.”

Els primers relats que va fer sobre les Bessones explicaven una mica la seva vida: quan van néixer, el moment que aprenien a llegir, etc. Era una col·lecció de llibres concebuda en nou volums que va tenir força acceptació entre

els nens, tant, que l’editorial li’n va demanar una nova sèrie amb els mateixos personatges. Així va introduir-hi el personatge de la Bruixa Avorrida, que, a cada relat, amb la seva màgia havia de portar les nenes a un conte clàssic: “Elles, com que coneixen el conte, i malgrat els paranys que els posa la bruixa, acaben tornant a la realitat, però abans han d’haver resolt els problemes de la història,

ARXIU

a vegades, fins i tot, canviat-ne la trama. Això permetia a les Bessones d’anar de l’un conte a l’altre, amb una capacitat d’arguments quasi il·limitada. I aquesta va ser la idea que més va agradar a la productora, suposo”.

Quan Cromosoma, el 1993, va voler obrir l’animació amb un producte solvent, va cridar la Roser Capdevila i li va proposar el projecte. “Ens pensàvem que era una bona idea fer una sèrie amb un il·lustrador d’aquí –afirma l’Eulàlia Cirera, coordinadora de Cromosoma–, perquè el nivell és altíssim, i era una llàstima no aprofitar tanta creativitat. A més, els personatges de la Roser tenien una frescor i una agilitat que en dibuix animat anava molt bé”. La sèrie es va concebre per a cinquanta-dos episodis de mitja hora, i ara mateix se n’acaben d’enllestir els darrers. Les Tres Bessones van passar dels contes clàssics de tota la vida, com *La Caputxeta Vermella*, *Pinotxo* o *La Ventafocs*, a ficar-se entre personatges històrics com Buffalo Bill, Cristòfor Colom o Leonardo da Vinci. Per a la darrera tongada d’episodis, s’han agafat temes de novel·les de Jules Verne com *La volta al món en vuitanta dies* o *Vint mil llegües sota mar*.

“Encara que les idees originals eren meves –diu la Roser Capdevila–, tinc un equip de guionistes fantàstic, format per l’Albert Vinyoli, el Francesc Orteu i el Joan Sol, que hi han introduït idees molt enginyoses i originals. Pensa que un episodi de mitja hora d’animació demana molt, i, és clar, els contes tradicionals, encara que siguin molt interessants, no donen tant. Un altre detall que s’ha procurat atendre al màxim és el de l’ambientació, cosa que no passa gaire en una sèrie d’animació per a infants. Hem procurat de reflectir de forma verídica la

cultura, les formes de vestir, el decorat de cada època, i si les Bessones van al Japó dels samurais, o al Mèxic dels maies, doncs estudiem fotografies per a treure'n l'ambientació adequada. A cada episodi utilitzem de seixanta a cent escenaris, i tots han de ser diferents, des de la Verona de *Romeo i Julieta* al París d'*Els tres mosqueters*". També procuren de donar un to una mica irònic a la sèrie: "Amb el temps —ens explica en Baltasar Pedrosa, el realitzador— la sèrie ha anat evolucionant, ha passat dels arguments purament infantils del principi, a una modernització i a prendre més cos, perquè pugui interessar els adults. En això, hi han tingut molt a veure els arguments i els detalls que hi han inclòs els guionistes: el llop de la Caputxeta Vermella, per exemple, ara és vegetarià i, a més, és una espècie protegida. O un altre llop, el de les Set Cabretes, que per no aixecar sospites i poder entrar a casa es fa repartidor de pizza o venedor d'enciclopèdies. Són detalls que intenten de fer còmplices públics més dilatats, més adults, potser". El seu llenguatge universal, fàcil d'entendre a tot arreu del món, ha fet que *Les Tres Bessones* s'hagin traduït a més de vint-i-cinc llengües, entre les quals el persa, el gaèlic, el kurd o el coreà. A més, la sèrie emesa per TV3 ha generat un *merchandising* poc freqüent en uns dibuixos concebuts al nostre país. La productora, evidentment, també s'encarrega de donar les oportunes llicències de nines, vídeos, llibretes, etc.

La Roser Capdevila, com a il·lustradora prolífica que és, no s'ha limitat a les històries de les Bessones i, en el món de l'animació, ara per a França, va realitzar *Sans Barbe*, una adaptació de les aventures del pirata Barbamec, segons la versió catalana dels contes, sèrie que oferí Canal J amb força èxit. Per a Cromosoma, en canvi, el seu darrer projecte ha estat *La Bruixa Avorrida*, una mena de *spin off* de la sèrie d'èxit original, que recupera d'alguna manera les històries d'aquest personatge que tant ha agradat als nens. "Va arribar un moment, quan tre-

ballava per al món editorial —recorda la Roser—, que vaig acabar una mica tipa de les Bessones. Volia provar una cosa diferent, i vaig pensar a desenvolupar més la història de la Bruixa Avorrida, un personatge que, a França especialment, havia tingut una acceptació increïble. Així va sortir la idea d'una sèrie de cinquanta-dos episodis, realitzada amb el suport de la televisió francesa i que, si tot va bé, podrem veure a Catalunya cap al setembre. Són episodis independents de sis minuts, en què la Bruixa Avorrida explica a les seves amigues, la Bruixa Eixelebrada i la Bruixa Enamorada, històries de la seva vida: quan era petita, el dia que va anar als estudis de televisió, quan es va comprar l'ordinador, etc. La Bruixa té tres-cents anys confessats, així és que pensa la mà d'històries que pot arribar a explicar".

Al marge de les creacions de la Roser Capdevila, els projectes s'acumulen a Cromosoma, i ja el 1996, intentant de diversificar els estils i els arguments, va sorgir *Les Magilletres*, una sèrie protagonitzada per lletres de colors, una obra de la Roser Burgés plena d'aventures. La productora també ha intervingut en coproduccions diverses, com ara *Pimpa o Zepi & Zinia* per a la televisió italiana, però allò que més els té il·lusionats, ara com ara, són tres nous projectes que tenen sobre la taula.

A la recerca de nous mons d'animació. Una de les sèries en procés és *Juanito Jones*. Com el mateix nom indica (és una referència a l'heroi cinematogràfic protagonitzat per Harrison Ford), les aventures hi seran presents. Així, a la manera de *Calvin & Hobbes*, en Juanito és un vailet molt imaginatiu que, acompanyat de la seva petita mascota, l'ós Sombra, passarà una infinitat d'aventures, la majoria sempre dins la seva imaginació. Els dibuixos són obra d'en Gusti, i els guions, de Ricardo Alcántara. Per a la creació d'aquesta sèrie, a més, han volgut crear un *look* ben diferent del que tenien *Les Tres Bessones*: els decorats seran en tres dimen-

sions (3D), amb objectes en relleu, de formes i textures molt aconseguides. "Volíem donar un aire nou al producte —ens explica en Baltasar Pedrosa, realitzador també d'aquesta sèrie—, perquè l'ordinador ens permet, avui, de desenvolupar ambientacions que, fetes de forma manual, serien molt difícils d'aconseguir. Fa uns quants anys, quan es van començar a utilitzar els ordinadors per a l'animació, es van fer servir erròniament: algunes productores els van aprofitar per augmentar la quantitat, no la qualitat. Volien abaratir la producció, no enriquir-la. Nosaltres hem procurat que la màquina ens ajudi a modelar una idea. És clar que l'animació per ordinador sempre serà molt més freda i deshumanitzada, però permet moviments de càmera que abans no podies fer. Ara podem agafar un personatge qualsevol i moure'l per un decorat en 3D

Roser Capdevila, autora de les aventures de les Tres Bessones, que fins i tot n'ha fet un 'spin-off' (un producte sortit d'una altra sèrie), que es diu La Bruixa Avorrida. Molt probablement, aquesta última sèrie es podrà veure a Catalunya al setembre.

MARC VILA

Un equip de dibuixants de Cromosoma. Actualment, els ordinadors permeten incloure altres tècniques artístiques, com ara l'oli o l'aquarel·la, a l'animació.

sense por que a cada moviment el traç tremoli, com passaria en un procés manual. Els nous programes també permeten de treballar amb totes les tècniques artístiques possibles, com l'oli o l'aquarel·la; ja no es tracta de pintar puntet a puntet amb colors plans com abans". En els darrers episodis de les Bessones, la Roser Capdevila ja treballava amb aquesta tècnica i el resultat era molt millor que no pas el manual, com sigui que les aquarel·les que utilitzava manualment, amb el temps es van destenyint i amb l'escannatge perillaven de cremar-se. Ara, amb el procés informàtic, aquest pas s'ha estalviat.

Una altra sèrie en procés és *Mini Man*, una mena de mutant de la mida d'una formiga, obra d'en Pep Montserrat, amb guions de la Montse Ganges. Es tracta d'un superheroi força atípic que, a més, és un científic que sempre vol ajudar tothom. És clar que sempre resol els conflictes una mica per casualitat. Viu a la punta d'una antena de comunicacions, on té un dúplex que li fa de casa i de laboratori, i quan ha de resoldre problemes obre el sostre i surt volant. El personatge serà envoltat per tot un seguit de figures secundàries que l'ajudaran, des del canó Capità Bum que l'ajudarà a sortir volant,

a la Clica, un llum de peu, o Flis i Flas, les seves sabatilles mascota, que l'ajuden a pensar. En aquesta sèrie hom ha procurat de crear una animació ben diferent, encara que també aprofitant les tècniques de 3D. En aquest cas els personatges es mouren pels decorats com si es tractés d'un retallable amb objectes plans, sense volum. "La veritat és que costa de trobar una idea totalment diferent —explica en Pedrosa—; cada any, als festivals d'animació, hi convergeixen centenars de noves sèries i nous personatges, i sempre és possible que alguns siguin molt semblants. Es tracta, doncs, que la teva idea es destaquï per algun tret distintiu, sigui pel tipus de personatge, sigui pel tipus d'animació que fas servir".

Un altre dels projectes en aquesta línia seria *L'aventura de l'art*, una sèrie en procés, amb els dibuixos de la Pilarín Bayés, i que representa un producte molt ambiciós, atès que cada episodi de sis minuts vol explicar un fragment de la història de l'art. El primer episodi fet tracta del Renaixement, i és una passejada, potser una mica ràpida, per tots els aspectes i les obres de l'època. Així, en cada capítol, una musa portarà una nena a través de l'època que li toqui d'estudiar, i encara que és

un producte simpàtic i entretingut, els productors de Cromosoma pensen que una obra amb aquesta ambició cultural és difícil de col·locar en un mercat massa saturat d'animació intranscendent, concebuda només per passar l'estona sense gaires preocupacions.

D'una altra orientació totalment diferent, hi ha l'obra *240, el primer heroi del tercer mil·lenni*, creada per Vicent Rubio, un realitzador d'animació valencià de qui hem pogut veure videoclips per a Radio Futura, Joaquín Sabina o Pedro Guerra i més. Amb ell, Cromosoma s'atreveix, per primera volta en la seva trajectòria, a apostar per una sèrie d'animació concebuda per a adults. "Els països anglo-saxons —ens explica l'autor— tenen més tradició en aquesta mena de dibuixos animats; però aquí encara no ens ha arribat. Sèries com *Els Simpson* o *Beavis & Butthead* van adreçades essencialment a un públic adult, amb uns altres arguments i unes altres històries, que els nens poden veure, és clar, encara que no sempre en captaran el to irònic. La sèrie del *240* passa en un futur més o menys pròxim, l'any 2000 i escaig, amb una societat una mica canviada, perquè les parelles no volen o no tenen temps de tenir fills i decideixen de fabricar nens clònics per encàrrec. Ja al primer episodi es mostra un típic programa de televenda que ofereix nens clònics personalitzats segons els gustos del client. La sèrie no és que sigui ben bé una crítica de la societat actual, sinó una exageració, i s'hi tractaran temes com la biogenètica, les guerres d'audiència..."

Una sèrie concebuda d'una forma ben diferent i, per tant, una aposta agosarada a casa nostra, on aquests productes acaben relegats a horaris de matinada, lluny del *prime time* que tenen als Estats Units. Només cal, doncs, que les televisions s'arrisquin i deixin d'entendre l'animació com un simple producte infantil. De fet, és un món encara per descobrir.

Guillem Medina